

Kuollut karjalainen liikemies

Kuluneen maaliskuun 21 p:ää vasten yöllä kuoli kotonaan Helsingissä keuhkotulehdukseen yksi suomalaisen liikemaailman huomattavimpia henkilöitä, suurliikkeiden johtaja *K. E. Kontro*.

Johtaja Kontro oli syntyisin karjalainen. Hän oli syntynyt Suistamon Koitonkylässä Suomen Raja-Karjalassa 1886, ollen siis kuollessaan vasta 42 vuoden ikäinen. Kansakoulun käytyään siirtyi hän heti liikealalle, ensin Sortavalaan ja sitten käytyään Katrineholmin kauppaopiston Tukholmassa erään lyypekkiläisen suurliikkeen palvelukseen Saksassa. Täältä palatuaan hän työskenteli ensin jonkun aikaa erään helsinkiläisen toiminimen palveluksessa, mutta jo v. 1914 liikekumppaninsa ja kotiseututoverinsa Juho Kuosmanen kera perusti oman välityслиikkeen toiminimellä Kontro & Kuosmanen, josta pian paisui yksi maamme suurimpia. Jo tässä yhteisliikkeessä kehittyi molemmista omistajakumppaneista suomalaisen liike-elämän huomattavimpia tekijöitä. Maailmansodan jälkeen jakautui liike pääasiassa kahdeksi suureksi ja sen ohella useaksi pienemmäksi liikkeenhaaraksi, joista ensinmainituista Reposaaaren Höyrysaha Oy joutui johtaja Kontron hoidettavaksi. Tämän johdossa oli hän kuolemaansa saakka.

Suurten liiketointen ohella oli johtaja Kontro monissa muissa hankkeissa ja toimissa, niiden ohella sivistyksellisissäkin. Niinpä hän kuului Kalevalaseuran talousvaliokuntaan. Yleishyödyllisiin tarkoituksiin lahjoitti hän huomattavia summia, kuten kotipitäjänsä Suistamon kunnan hyväksi ja yhdessä aikaisemman liikekumppaninsa nykyisen konsuli Juho Kuosmanen kera tammikuussa 1919 Karjalan Sivistysseuralle tämän ensimmäisen pysyvän rahaston pääoman, 100,000 markkaa, jota yhä hoidetaan lahjoittajain tarkoitusten mukaisesti käyttämällä sen korkoja Karjalan rajaseutujen kansakoulujen köyhien lasten hyväksi.

Johtaja Kontron liikemiestoiminnassa oli jotain suuruuntaista ja ennen kaikkea yritteliästä tarmoa ja alotekykyä. Yhdessä sattuneiden onnellisten liikekonjektuurien sekä tarmokkaan liikekumppaninsa avulla hän pian kohosikin suomalaisen liikemaailman huomattavimpien joukkoon ja melkoisten pääomien omistajaksi.

Varhain poistunutta miestä muistaa Karjalan heimo ja suomalaisen liikemaailman laajat piirit.

Vainaja haudattiin Helsingin Uudella hautausmaalla maalisk. 25 p:nä, jossa tilaisuudessa m. m. Karjalan Sivistysseura laski seppeleen.

I. H.

tunne-arvot pääsevät täten rikastuttamaan henkistä pääomaamme, kohottamaan itsetuntoamme ja ennen kaikkea viihdyttämään ja sulostuttamaan elämäämme. Kansansielun syvistä hetteistä pulppuavat silloin ne virkistävät voimat, jotka estävät kansan näivettymästä ja kuolemasta.

Edellä sanotusta lienee ilman muuta selvää, kuinka tärkeää on rajaseutupolitiikan kannalta, jos sitä sanaa tässä sopii käyttää, taidekasvatus. Rajalla on vieras vaikutus aina lähempänä kuin muualla. Rajaseudun väestö on edellä muiden kansallistutettava, saatava isänmaalliseksi. Siellä, jos missään tulee isänmaan suurien muistojen ja sen sivistysaavutusten olla elävinä kansan silmien edessä. *Karjalan saloille on levitettävä suomalaista taidetta joka kotiin.* Ne ovat täten näkyvillä hengensiteillä sidottavat muuhun Suomeen.

Yleisen taideharrastuksen rinnalla on paikallista intressiä elvytettävä. Sivistysjärjestöillemme ja suurille kustannusyhtiöillemme on tässä suuri ja

tärkeä työmaa. Jokapäiväistä elämää on jalostettava. Kodit on ennen muuta saatava jalon taiteen tyyssijoiksi, sieltä on alettava. Vain jaloille nautinnoille ja harrastuksille pyhitetyssä kodissa kasvaa kunnan sukupolvi. Mutta tämän lisäksi on esim. Raja-Karjalassa saatava praasnikkoihin jalostavia juhlaohjelmia, ennen kaikkea näytelmiä, esitelmiä j. n. e. Kansan taidetarvetta on nyt käytävä ohjaamaan. Sitä varten olemme saaneet itsenäisyytemme, alkäämme jättäkö käyttämättä otollista hetkeä! Vapautakaamme kansassa varmasti piilevät voimat ja tehkäämme se määrätietoisesti ja voimaperäisesti, kansamme perittyjä ominaisuuksia, omaperäisyyttä ja luovia voimia lukuun ottamalla. Ei ole epäilystäkään siitä, että näin tehden edistämme taiteellisia suomalaisia sivistyksellisiä arvoja niin paljon, että muutkin kansat tunnustavat meidän tuoneen huomiota ansaitsevia lisää kansojen yhteiseen sivistysvarastoon.

Taiteilija Toivo Vikstedtin karjalaisista aiheista sommittelema koristekuvio.

A. R. Niemi.